

Radek Fridrich

Villa Clementine

(ze stipendijního deníku II)

10.10. sobota, Wiesbaden

V 10.12 jsem se probral s lehkou kocovinou a ta mi vydržel po celý den.
Dopoledne jsem koupil na trhu grilované kuře ke společné večeři s americkými přáteli.

A úžasnou marmeládu:

Právě teď

Vychládá
na mém stole
Handgekochte
Bittere
Orangenmarmelade
mit Whisky,
kterou jsem si koupil na trhu
od sympatického chlapíku

A na mou otázku,
když jsem si ji
ještě teplou
bral z košíku
Noch warm?

Odpověděl:
Ja, gerade jetzt gekocht.

Právě teď
tři minuty po dvanácté,
kdy zvuk zvonů
z nedalekého kostela
se ještě mísí
s ostrým hvízdem sirén,
si ke kávě
nabírám malou lžičkou
ten chladnoucí zázrak
a pomalu jej vkládám
do úst a pomalu, ale
velice pomalu polykám.

Kolem třetí jsem jel busem k Thermallbadu
a pak pěšky městem křížem krážem,
až jsem našel na chodníku toto:

**Nalezená mosazná cedulka v Nerostraße (Wiesbaden)
před vysokým domem č. 46 s bílou fasádou**

Hier wohnte
Perla Hammermann
geb. Kupermann
J.G. 1875
deportiert 1942
Theresienstadt
ermordet 29.9.1942
in Treblinka

Poté jsem šel něco dokoupit:

Dnešní nákup

*/ALDI, Luisenstr. 28
65 185, Wiesbaden-Innenstadt/*

Frischmilch 3,5 % ESL	0,48 A
Bacon	1,05 A
Kassenelschnitten 500g	0,55 A
Gouda in Scheiben	0,99 A
Trauben, balu, kernlos	1,39 A
Orangensaft/PET	0,65 B
Milchreis 200 g	0,32 A
Quark-Dessert	0,29 A

S u m m e   5,72
8 Artikel
Bar

Upravoval jsem své fotografie asi dvě hodiny v programu picasa2 a pak se mi to celé položilo. Škoda.

Večeře

Kolem stolu - July, Dave, Matt,
August de Starke v bílé dětské sedačce, já.

Menu:

grilované kuře z trhu
bramborová kaše s česnekem
dušené fazolky

Dezert:

presso a tiramisu,
které Matt přinesl s cukrárny i s talířem.

Prožil jsem zcela děsivou noc, asi jsem byl přetažený, ještě s lehkou kocovinou. Do půlnoci jsem psal cvičení do pracovního sešitu německé učebnice a pak si šel lehnout. Nemohl jsem usnout, tak jsem znovu pustil počítač - to bylo už půl druhé - a do tří ještě psal další cvičení, pak jsem tedy jakž takž usnul.

11.10. neděle, Wiesbaden - Frankfurt am Main a zpět

a probudil se v 9.12, slunce vyzývalo k nějaké akci venku, já jsem však ještě do desíti upravoval další cvičení, pak vše poslal do Prahy, mezitím se zatáhlo a začalo pršet na střešní okno Villy Clementiny.

Myslel jsem si, že půjdu frotážovat kameny k Rýnu, jak jsem se rozhodl v pátek na procházce, ale nakonec jsem si čmáral různé inspirace z pobytu odtud a vytvořil čtyři barevné vpisáže (**rechnung, mapa?, linie, prinz-georg-garten**) a jednu kolorovanou koláž s názvem **vratkonoh** s hřejivou vzpomínkou na kolážové kresby slovenského surrealisty Karola Barona.

Už několik dní poslouchám poslední album Sonic Youth Eternal a nemohu se jich nabažit, stejně jako předtím The Dead Weather. Jsou tam úžasné songy, zejména Anti-orgasmus, Antenna, What We Know, Calming the Snake, Malibu Gas Station a Masge the History. Album je vysoce hodnoceno a otcové (a dcera) indiscény hrají jak za starých dobrých časů. Je možné, že desku Goo natočili před dvaceti lety, vždyť je to jak včera...

Ve 12.20 jedu S 8 do Frankfurtu. Plán - návštěva *Schirn Kunsthalle Frankfurt*, kde je výstava čínského umění *Kunst für Millionen, 100 Skulpturen der Mao-Zeit*, dojel jsem tam z Hauptbahnhof U4 a vlastně poprvé tady jel U-Bahnem. Připadal jsem si jak v nějakém filmu, vláček byl poměrně malý, se stolečky, tyrkysově zelené. Vystoupil jsem ve stanici Römer/Dom, vešel dovnitř a spatřil obrovskou frontu. Vzdal jsem to a vešel do galerijního krámků, prolistovával knihy a nakonec si koupil selected views No. 8, což je soubor fotografií ve směs komerčních a designerských umělců, některé snímky jsou naprosto úžasné. Už už jsem šahal po knize *Bauhaus* z Taschenverlag za pouhých 10 Euro, ale nechtěla se mi tahat.

Na Marktu jsem poslouchal skvělé muzikanty z kapely The Art of Fusion, byl to tibetský hráč na tabla a německý bubeník, sklízeli zasloužený potlesk okolo stojícího publika. Přešel jsem most přes Main a procházel se po *Schaumainkai*, což je muzejní ulice.

Došel jsem do *Städel Museum* a zhlédl výstavu grafik mého milovaného Edvarda Muncha (Botticelli bude až od 13. listopadu, toho propásnu).

Řada Munchových děl je nasycena psychologičností a vnitřním napětím, ne nadarmo ovlivnil německé umělce, to mají společné. Většina vystavených prací byla černobílých, dobře nasvícených, z nichž některé byly naprosto úžasné:

Przybyszewski vypadá na portrétu jak typická postava z Gombrowiczovy Pornografie. Úžasné byly také varianty *Žárlivosti*, zejména, když jsem pak o patro výše viděl již samotnou malbu.

Nádherný byl *Vampyr II* (1895) nebo *Der panische Schreck* (1917), poetický *Meer der Liebe* (1896) a hustý byl také *Doppelselbstmord* (dva milenci ležící mrtví v posteli). Nejvíce mě však zasáhl obraz *Das kranke Kind* (1896), na němž leží na dívka, lehce natočená z profilu, má vysoké zpocené čelo se splepenými vlasy, některé prameny jsou kolorované do hrubé červeně. Technika je popsána takto: *Farblithographie von vier Steinen, davon einer mit Kreide (Umdruck), mit Kreide, Tusche, Schabeisen, Sandpapier und Birnsstein aus geripptem China, gedruckt von Auguste Clot, Paris.*

Zde jsem neodolal a koupil si pohlednici ***Stilleben mit Birne und Insekten*** nebo-li ***Zátiší s hruškou a hmyzem*** (1765, Öl auf Eichenholzlein, 25,8 x 21,5 cm) od malíře jménem Justus Juncker (1703 - 1767)

Nejkrásnější odměnou dnešního dne bylo zakoupení zlevněné knihy (9,95 Euro) ***Bestiarium von Art, Natur und Eigenschaft der Thiere*** sestaveného ze starých knih (zejména ze 16. a 17. století) Matthiasem Bumillerem v úžasné úpravě Jan Thorbecke Verlag (2007). Už když jsem ho držel vybavily se mi některé kresby z časopisu *Analogon*, texty J. Borgese, básně Ernsta Jandla, některé knihy Mirka Huptycha, zejména ***Černá slepice a Vlčí mléko***, potažmo i můj cyklus frotáží ***Kabinet dr. Búnauburga***.

Jako to u většiny bestiářů je i tento řazen abecedně, s fantaskními ilustracemi a doplněn lehce absurdními komentáři, neboť tyto knihy vznikaly dávno před existencí zoologických zahrad (taky bych ji měl ve Frankfurtu navštívit). Editor či pro mě spíše textový kolážista Matthias Bumiller ve svých krátkých komentářích spojil vědecké info s kuriozními doplňky. Myslím, že by z něj Raymond Quineau radost, možná by se celé Oulipo i s Alfredem Jarrym rozchechtalo blahem.

Bestiárium (rychlý překlad zvířecích, závěrečných vět)

Jezevcova srst se venku zbarví do šediva.

Medvědí sádlo je dobré na růst vlasů.

Kdo chytí úhoře bude moudrý; kdo ho sní, porozumí ptačí řeči.

Opice má obličej jako stařec nebo jako novorozeně.

Orla nikdy nezasáhne blesk.

Kdo sní osla, upadne do hlubokého spánku.

Když se mlok rozhodoval při svém zrození mezi krásou a denním světlem, zvolil to první.

Netopýří moč je proti nachlazení.

Liška rozumí řeči psů.

Jméno žirafa pochází z arabského Zarefa a znamená milenka.

Ocasním perem z kohouta můžeš otevřít všechny zámky.

Zajíc prchne před zvukem zvonů.

Kdo uslyší na Nový rok jelení troubení, může doufat v štěstí.

Od zlého člověka si pes chleba nevezme.

Velbloudi se dojí v nebi, tak zní staré arabské přísloví.

Kapří mozek roste a mizí stejně jako měsíc.

Kdo nemá rád kočky, bude mít smolnou svatbu.

Krokodýlí maso je bílé a chutná podobně jako kuřecí.

Leopard se může dívat za roh.

Zahalí-li se člověk do lví kožešiny, bude neviditelný.

Rys má tak ostrý zrak, že se může dívat skrz zeď.

Ve váčku z krtčí kůže peníze neudržíš.

Myši milují hudbu.

Nosorožce si neplet' z jednorožcem.

Maso páva se jíst nedá.

Oči krakatice jsou obrovské jako polévkové talíře.

Páchne-li kraví kůže, bude brzy sněžit.

Ovce se nemají počítat.

Vlněné punčochy chrání před hadím uštknutím.

Hnízdí-li vlaštovka v domě, zůstane před bleskem ochráněn.

Labutí sádlo je dobré na vrásky a rány.

Škorpion tě nikdy nebodne do dlaně.

Čáp může použít svůj zobák jako injekční stříkačku.

Bílý tygr má modré oči.

Zvukem šalmaje můžeš přivábit velrybu.

Tchoř po devíti letech zbělá.

Vlk nemůže svůj hlas vypilovat.

Kozlečí chlupy zařikávají hady.

12. 10. Wiesbaden, pondělí - Marburg a zpět

Noc byla o něco lepší než ta předchozí, usnul jsem asi kolem jedné, provoz byl však nějak rušivý a co chvíli bušil déšť na střešní okno Villy Clementiny. Každopádně jsem se probudil v 8.12 celkem fit a vyrazil po třech dnech běhat. Když jsem vycházel z domu spustil se docela intenzivní déšť, který vydržel po dva parky a pak jsem to obrátil. Nechci riskovat nastydnutí. Potkal jsem asi pět běžců, sotva dva pejskaře...

Lehce po deváté přišla baby-sitter jménem Miriam k malému Augustovi der Starke a vyrazili jsme s Matte, Dave a July minicopperem do Marburgu. Cesta po dálnici trvala něco přes hodinu, zaparkovali jsme kousek od řeky a vyrazili do města. Musím říct, že jsem dosud krásnější město tady neviděl, škoda jen, že jsem zase zapomněl dobít digitální zrcadlovku, takže nemám ani jeden snímek.

Říčka Lahn meandrovala a odtud byl k zaklonění hlavy úžasný pohled na Oberstadt, kam jsme pomalu stoupali výtahy, schody a malebnými uličkami. Mě hned napadla analogie na Míšeň, kam jsem opět letos dojel z Děčína na kole.

V Marburgu je nejstarší protestanská univerzita v Německu, nejen s velkou tradicí (zde prý disputoval M. Luther s U. Zwinglim), ale dosud s velkou prestiží. Třetinu měst prý tvoří studenti, z krámků, kromě těch běžných, tu byl dostatek knihkupectví, antikvaritátů a secondhandů.

Dostali jsme od Hartmudta Holzapfela tři horké tipy na restaurace, kam musíme jít a všechny jsme využili.

Zur Sonne (Markt 15, Hotel und Gasthaus), což středověká knajpa z roku 1569, kam chodili už bratři Grimmové. Dali jsme si kvasnicové pivo a *Tagesmenu*, což byla smetanová polévka a vepřové maso s hrubě nastrouhaným zelím a jedním knedlíkem. Kuriozita - *Kotzenbecher* - speciální umyvadlo ke zvracení s dvěma postraními úchyty na ruce.

Barfus (Barfüßerstraße 33), studentská hospoda, založená v roce 1978, s červenými rohovými sedačkami, mé dětství začalo vzpomínat. Zde jsme dali trochu Apfelweinu, které jsem doposud neměl a kávu.

Vetter Konditorei (Reitgasse 4, Terrassen-Café), cukrárna z roku 1908 s úžasnou terasou, odkud je výhled na spodní město. Interiér i hosté patřili možná ke střední vrstvě a náležitě si to vychutnávali. Mají tu úžasně dorty, dal jsem si vanilkový a skvělou kávu v biedermaerovských šálcích.

Opouštěli jsme toho úžasné město celkem neradi, ale do šesti jsme musili být doma kvůli malému Augustova, což se také stalo.

Večer a noc jsem strávil lepením koláží, nejen ze včera zakoupené fotografické publikace *selected views*, ale nalepil jsem všechny schované účtenky, slevenky, vstupeny, krabičky od sirek, poznámky, které budou dotvářet tento psaný deník...